

Pensionssystemens demografiska utmaningar

SNS 2018-06-19

Maria Liljedahl

Chef Aktuariefunktionen Folksam Liv

Studiens tre viktigaste slutsatser och rekommendationer

1. De nuvarande prognosmodellerna underskattar systematiskt livslängden.
2. En högre ålder än den nuvarande (65 år) för att fastställa den slutgiltiga livslängdsfaktorn i beräkningen av livräntan bör övervägas.
3. Sverige bör utföra en studie, i likhet med Raj Chettys, för att lära sig mer om orsaken bakom de ökade socioekonomiska gapen i livslängder.

1. Försäkring?
2. Vilka ska dela på risken - mellan vilka kollektiv ska utjämning ske?
3. Hur blir risken hanterbar?

1. Försäkring?

2. Vilka ska dela på risken - mellan vilka kollektiv ska utjämning ske?
3. Hur blir risken hanterbar?

Försäkring

- Försäkring är kollektiv!
 - Olika kollektiv delar på risken – t ex olika födelsekohorter
- Försäkringstagarens prestation - försäkringspremien - grundar sig på en beräkning av risken för skada som utförts med försäkringstekniska metoder*)

Försäkring - Fördelning av kapital

- Underskattning av kohortens livslängd leder till underskott
 - Kapitalet räcker inte hela kohortens livslängd
 - Pensionsbeloppen måste sänkas eller kapital måste skjutas till
- Överskattning av kohortens livslängd leder till överskott
 - Den försäkrade kohorten får inte del av sitt kapital

Försäkring - Fördelning av kapital

- Är det acceptabelt att utjämna mellan födelsekohorter?
- Är det i så fall acceptabelt att äldre får ta del av de yngres kapital pga. att vi blir "klokare" och mer insiktsfulla i våra beräkningar parallellt med att livslängden de facto ökar av olika anledningar som vi inte kunnat förutse?
- Vem ska skjuta till kapital om underskott uppstår?

Försäkring - Fördelning av kapital

- En långsammare takt av utbetalning medför
 - Mer kapital finns som kan förräntas under en längre period
 - Större sannolikhet att kapitalet räcker under hela födelsekohortens livstid
 - Men också större sannolikhet att den försäkrade kohorten inte får del av sitt kapital

Försäkring - Rörlig livränta

- Pensionen fastställs inte vid pensioneringstidpunkten
- Inget utfäst pensionsbelopp under hela pensionstiden
- Försäkringsmomentet minskar

1. Försäkring?
2. **Vilka ska dela på risken - mellan vilka kollektiv ska utjämning ske?**
3. Hur blir risken hanterbar?

Vilka ska dela på risken - mellan vilka kollektiv ska utjämning ske?

Mellan/Inom vilka kollektiv ska utjämning ske?

- Födelsekohort
- Kön
- Yrkeskategorier
- Inkomst
- Utbildning

Flera av parametrarna kan förändras över tid!

1. Försäkring?
2. Vilka ska dela på risken - mellan vilka kollektiv ska utjämning ske?
3. **Hur blir risken hanterbar?**

Hur blir risken hanterbar?

Förlängd livslängd

- Statistisk analys med ”expert elicitation”
- Kommer ökad livslängd att uppnå ett tak
 - Förbättrade levnadsförhållanden, utveckling av medicinska behandlingsmetoder och minskad rökning m.m.
- Människans maximala ålder?
 - En del forskare tror att det lever människor idag som kommer bli över 150 år